

BIJLAGE 1A. bij nader rapport nr. 2022-0000019635

1A. Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (afschaffing van de vrijstelling van gemeentelijke vervoerbedrijven voor de vennootschapsbelasting)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het in verband met het streven naar marktwerking in het regionaal openbaar vervoer wenselijk is de vrijstelling in de vennootschapsbelasting voor gemeentelijke vervoerbedrijven te laten vervallen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Wet op de vennootschapsbelasting 1969 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 2, derde lid, onderdeel 5°, wordt vervangen door:

5°. vervoerbedrijven;.

ARTIKEL II

Voor de toepassing van artikel 2, zevende lid, van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 op een lichaam dat een bedrijf uitoefent dat uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het vervoer van personen binnen de grenzen van een gemeente tot voorwerp heeft, wordt tot het begin van het eerste boekjaar van dat lichaam dat aanvangt op of na 1 januari 2003 de Stichting Participatiefonds Gemeentelijke Vervoerbedrijven gelijkgesteld met een Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersoon.

ARTIKEL III

1. Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, en vindt voor het eerst toepassing met betrekking tot de heffing van de vennootschapsbelasting over het eerste boekjaar dat aanvangt op of na 1 januari van het kalenderjaar volgend op de datum van inwerkingtreding van deze wet.

2. De voordracht voor een krachtens het eerste lid vast te stellen koninklijk besluit wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

3. Artikel II werkt terug tot en met 8 september 1999.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Staatssecretaris van Financiën,

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

De maatregelen welke zijn opgenomen in het voorstel hebben deel uitgemaakt van het voorstel van wet tot wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (afschaffing vrijstelling enkele overheidsbedrijven en voorkoming incidentele voor- en nadelen) (nr. 27 784). Tijdens de schriftelijke behandeling van dat wetsvoorstel is een vrij uitvoerige discussie gevoerd over de belastingplicht van gemeentelijke vervoerbedrijven. Daardoor dreigde een ongewenste vertraging op te treden bij de inwerkingtreding van de andere onderdelen van het wetsvoorstel (belastingplicht van Schiphol en voorkoming van incidentele voor- en nadelen van het belastingplichtig worden van overheidsbedrijven). Om dat te voorkomen is het onderdeel gemeentelijke vervoerbedrijven bij nota van wijziging uit het wetsvoorstel gelicht. Dit onderdeel wordt thans opnieuw ingediend met een inwerkingtreding bij koninklijk besluit, waarbij de Staten-Generaal in de gelegenheid zullen worden gesteld om zich over het tijdstip van inwerkingtreding uit te spreken.

2. Algemeen

Op basis van de Wet personenvervoer 2000 wordt gestreefd naar gefaseerde invoering van marktwerking in het stads- en streekvervoer. Dit zal worden vormgegeven door periodieke aanbesteding van vervoersconcessies. Voor het vervoer binnen een gemeente waar sprake was van een ambtelijke vervoerdienst voorziet die wet in een ruimere implementatieperiode. De ingang van de aanbestedingsplicht voor dit vervoer is daarbij afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie in 2004.

In de memorie van toelichting bij de genoemde wet is aangegeven dat verzelfstandiging van vervoerbedrijven de concurrentiekracht versterkt¹. Verzelfstandiging is geen voorwaarde voor de invoering van marktwerking, maar biedt een betere uitgangspositie voor het bedrijf. Beoogd wordt de verzelfstandiging vorm te geven door de gemeentelijke vervoerbedrijven om te vormen tot private rechtspersonen met een onafhankelijke ondernemingsleiding en een zelfstandige commerciële financiering. Met het oog op de financiële uitvoerbaarheid van dit verzelfstandigingsproces is op 8 september 1999 de Stichting Participatiefonds Gemeentelijke Vervoerbedrijven (verder te noemen: het participatiefonds) opgericht. Deze stichting kan via kapitaalverstrekkingen deelnemingen houden in gemeentelijke vervoerbedrijven.

Op dit moment zijn directe en indirecte overheidsbedrijven die zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend bezig houden met het vervoer van personen binnen de grenzen van een gemeente vrijgesteld van de vennootschapsbelasting. Deze vrijstelling is ingevoerd in verband met het destijds hoofdzakelijk monopolistische karakter van de activiteiten van gemeentelijke vervoerbedrijven. Gezien de hiervoor beschreven ontwikkelingen zal deze grond aan de vrijstelling komen te ontvallen. Bij continuering van de vrijstelling bestaat de mogelijkheid dat sommige vervoerbedrijven zijn vrijgesteld en andere niet. Dit zou tot concurrentievervalsing kunnen leiden en daarmee de marktwerking kunnen belemmeren. Om een "level playing field" te bereiken dient de vrijstelling van vennootschapsbelasting voor gemeentelijke vervoerbedrijven derhalve te vervallen.

Onder de huidige fiscale bepalingen wordt een gemeentelijk vervoerbedrijf dat is omgevormd tot een rechtspersoon met één of meer private aandeelhouders onmiddellijk belastingplichtig. Dit houdt verband met het feit dat de huidige vrijstelling slechts van toepassing is als alle aandelen onmiddellijk of middellijk in het bezit zijn van Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen.

Van deze inwerkingtreding van de belastingplicht zou ook sprake zijn indien het participatiefonds deelneemt. Om voortijdige aantasting van de vrijstelling als gevolg van de deelneming van het participatiefonds te voorkomen, wordt een overgangsmaatregel voorgesteld. Deze maatregel heeft tot gevolg dat lichamen die een gemeentelijk vervoerbedrijf uitoefenen en waarin uitsluitend het participatiefonds deelneemt, al dan niet gezamenlijk met Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen, tot 2003 blijven vrijgesteld van de vennootschapsbelasting.

---

¹ Kamerstukken II 1998/99, 26 456, nr. 3, blz. 20.

3. Budgettaire aspecten en uitvoeringsaspecten

Het wetsvoorstel heeft tot gevolg dat gemeentelijke vervoerbedrijven met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting. De daarmee samenhangende budgettaire opbrengst is afhankelijk van de omvang van de fiscale winst die in de toekomst door deze bedrijven zal worden gerealiseerd. Mede gelet op de sterk veranderende marktomstandigheden in deze sector is een raming van de omvang van de te behalen winst met veel onzekerheden omgeven. Op basis van de huidige inzichten is de structurele opbrengst tentatief gesteld op € 2 mln.

Aan de eveneens in dit wetsvoorstel opgenomen tijdelijke vrijstelling voor gemeentelijke vervoerbedrijven die worden verzelfstandigd met inschakeling van het participatiefonds zijn geen budgettaire consequenties verbonden. Deze maatregel heeft namelijk tot gevolg dat voor deze vervoerbedrijven de huidige situatie tot 2003 wordt gehandhaafd.

Als uitvloeisel van de introductie van marktwerking in het regionaal openbaar vervoer dienen gemeentelijke vervoerbedrijven - evenals andere bedrijven in de marktsector - naast een commerciële administratie ook een fiscale administratie te gaan voeren. De verzwaren van de administratieve lasten bedraagt naar verwachting circa € 0,2 mln.

De uitvoeringskosten van de regelgeving zijn beperkt en worden binnen de begroting van de Belastingdienst opgevangen.

4. Toelichting op de artikelen

Artikel I (artikel 2 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969)

Op grond van het huidige artikel 2, derde lid, onderdeel 5°, worden vervoerbedrijven met uitzondering van gemeentelijke vervoerbedrijven als belastingplichtig overheidsbedrijf aangemerkt. Deze uitzondering voor gemeentelijke vervoerbedrijven komt te vervallen, waardoor deze bedrijven niet langer zijn vrijgesteld. De wijziging vindt toepassing met ingang van het eerste boekjaar van het desbetreffende bedrijf dat aanvangt op of na de bij koninklijk besluit te bepalen datum van inwerkingtreding.

Artikel II (overgangsrecht)

Dit onderdeel bevat de in het algemene deel van deze toelichting aangekondigde overgangsregeling voor gemeentelijke vervoerbedrijven waarin wordt deelgenomen door het participatiefonds. Deze overgangsmaatregel houdt in dat bij de beoordeling van de vraag of de vrijstelling van artikel 2, zevende lid, op een bepaald gemeentelijk vervoerbedrijf van toepassing is, het participatiefonds wordt gelijkgesteld met een Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersoon. Op grond van het genoemde artikellid geldt als hoofdregel dat geheel door Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen beheerste lichamen zijn vrijgesteld van de vennootschapsbelasting. De overgangsmaatregel heeft tot gevolg dat lichamen die een gemeentelijk vervoerbedrijf uitoefenen en waarin uitsluitend door het participatiefonds, al dan niet gezamenlijk met Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen wordt deelgenomen, vrijgesteld blijven van de vennootschapsbelasting. De maatregel geldt telkens tot het eerste boekjaar dat aanvangt op of na 1 januari 2003 van een lichaam waarin door het participatiefonds wordt deelgenomen. Deze bepaling is goedgekeurd door de Europese Commissie.

Artikel III (inwerkingtreding)

De vrijstelling van de vennootschapsbelasting voor gemeentelijke vervoerbedrijven komt op grond van het eerste lid te vervallen met ingang van het eerste boekjaar van een dergelijk bedrijf dat aanvangt op of na een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

De Staten-Generaal zullen op grond van het tweede lid in de gelegenheid worden gesteld om zich over het tijdstip van inwerkingtreding uit te spreken.

De overgangsmaatregel met betrekking tot het participatiefonds werkt op grond van het derde lid terug tot de oprichtingsdatum 8 september 1999.

De Staatssecretaris van Financiën,